

परमाणु ऊर्जा केंद्रीय विद्यालय-रावतभाटा

कक्षा-7 विषय - संस्कृत पी.टी.- 1 (2019) पूर्णांक- 40 समय- 1.30 घंटा

प्र०1 . निम्न श्लोक का हिंदी अनुवाद कीजिए - 5

पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलमन्नं सुभाषितम् ।

मूढैः पाषाणखंडेषु रत्नसंज्ञा विधीयते ॥

प्र०2 निम्न गद्यांश का हिंदी अनुवाद लिखिए - 5

कृष्णमूर्तिः श्रीकंठश्च मित्रे आस्ताम् । श्रीकंठस्य पिता समृद्धः आसीत् । अतः तस्य भवने सर्वविधानि सुख-साधनानि आसन् । तस्मिन् विशाले भवने चत्वारिंशत् स्तम्भाः आसन् । परं कृष्णमूर्तेः माता-पिता च निर्धनौ कृषकदम्पती ।

प्र०3 . निम्न प्रश्नों के उत्तर लिखिए - 5

- क. कूर्मस्य किं नाम आसीत् ?
ख. सरस्तीरे के आगच्छन् ?
ग. पृथिव्यां कति रत्नानि ?
घ. मूढैः कुत्र रत्नसंज्ञा विधीयते ?
ङ. कृष्णमूर्तेः कति कर्मकराः सन्ति ?

प्र०4 . सही संख्यावाची शब्द चुनकर लिखो - 5

(त्रिंशत् , पञ्चाशत् , सप्तविंशतिः , चतुर्विंशति , चत्वारिंशत्)

40 -----, 27 -----, 24 -----

30 -----, 50 -----

प्र०5 सही शब्द चुनकर रिक्तस्थान को पूरा करो - 5

(षड् , द्वादश , द्वौ , अष्टाविंशतिः , त्रिंशत्)

क . मासाः ----- भवन्ति ।

ख.----- ऋतवः भवन्ति ।

ग.फरवरी मासे सामान्यतः ----- दिनानि भवन्ति ।

घ.मम शरीरे ----- हस्तौ स्तः ।

ड एकस्मिन् मासे ----- दिवसाः भवन्ति ।

प्र०6 . किसने किससे कहा ?

6

क. अहं भवद्भ्यां सह आकाशमार्गेण गन्तुम इच्छामि । -----
ख. अत्र कः उपायः । -----
ग. यूयं भस्म खादत । -----

प्र०7 . निम्न पदों की धातु लिखो -

4

पदम्	धातु
करोति	-----
पश्य	-----
भवेत्	-----
तिष्ठति	-----

प्र०8 निम्न शब्द रूपों को पूरा करो -

5

एतत् (पुल्लिङ्ग)

विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमा	एषः	एतौ	-----
द्वितीया	-----	एतौ	-----
तृतीया	एतेन	-----	-----

अथवा

तत् (नपुंसकलिङ्ग)

विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमा	तत्	ते	तानि
द्वितीया	-----	-----	-----
तृतीया	तेन	-----	-----